

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-06-12
Besvaras senast
2020-08-27

Till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2019/20:431 Artskyddsförordningen och klimatomställningen

Klimatkrisen rullar på lite i skuggan av coronakrisen just nu. Behovet av förnybar energi i Sverige är väldigt stort framöver. Energimyndighetens rapporter pekar på att det behövs ca 90–110 terawattimmar vindkraftsel framöver, beroende på kommande efterfrågeutveckling.

Dagens vindkraftsproduktion på ca 20 terawattimmar kommer att drygt fördubblas till år 2023 och landa på ca 45 terawattimmar enligt de investeringsbeslut som är tagna. Därefter är tillståndsreserven slut och alla de kommersiellt gångbara tillstånden är utnyttjade. För att lyckas att komma vidare med omställningen mot ett 100 procent förnybart energisystem behövs nya tillstånd tas fram för vindkraftsparker, både på land och till havs.

Tolkningen av artskyddsförordningen ned på individnivå är tillsammans med Försvarens intressen och det kommunala vetot de helt dominerande hindren för att bygga ut vindkraften på ett hållbart och resurseffektivt sätt i Sverige framöver.

Prövningen av Forsviden på norra Gotland kan tjäna som ett talande exempel för artskyddsförordningens nuvarande rättstolkning. Forsviden Vind AB har ansökt om tillstånd för uppförande av 16 verk, området är utpekad som ett riksintresse för vindbruk. Processen har pågått i cirka tio år.

Miljöprövningsdelegationen beslutade om tillstånd för 11 verk. Mark- och miljödomstolen beslutade om avslag på hela ansökan på grund av havsörnar i området. Miljööverdomstolen beslutade den 3 juni 2020 att ansökan om prövningstillstånd inte ges och därmed fastställs avslagsbeslutet. I Forsvidens skogsområde planerades från början totalt 50 verk i två parker. Utfallet blev noll verk efter tio års process och många nedplöjda miljoner av markägarna.

Örnstammen har varit under kraftig tillväxt på Gotland allt sedan vindkraften började etableras på Gotland i början av 1980 talet. Örnpopulationen har expanderat från ca 5 häckande par 1980 till ca 120 häckande par i dag, med ungefär lika delar kungs- och havsörn. Under samma tidsperiod har det etablerats ca 180 vindkraftverk på ön. Samexistensen mellan örn och vindkraften har därmed visat sig fungera utmärkt.

Sedan omkring 2010 har det successivt skett en glidning av rättspraxis från populationsperspektivet till förmån till individperspektivet. Vissa långtgående

domar tar till och med hänsyn till eventuellt kommande fågelrevir, trots att den fågelarten inte är etablerad vid provningstillfället.

Dagens tillämpning av artskyddsförordningen i tillståndsärenden gör att det i princip blir omöjligt att komma vidare med utbyggnaden av vindkraften i någon samlad form på Gotland. Den enda möjligheten är enstaka spridda verk och en osäker utveckling av nya tekniska övervakningssystem.

Med anledning av detta vill jag fråga miljö- och klimatminister Isabella Lövin:

1. Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att klargöra att artskyddsförordningen och miljöprovningen ska förhålla sig till populationsperspektivet och inte till individperspektivet?
2. Hur avser ministern att agera så att den biologiska mångfaldsaspekten på individnivå inte bromsar nödvändiga klimatinvesteringar?
3. Gotland är av regeringen utsedd som pilotlän för energi- och klimatomställningen, och ett utvecklingsstopp av vindkraft verkar i direkt motsatt riktning mot pilotlänets ambitioner. Hur avser ministern att agera så att detta inte uppstår?

.....

Lars Thomsson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander